

Szerkesztési iroda:

Nagy-Becskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előzetesek és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 12 .

Félévre ——— 6 .

Negyedévre ——— 3 .

Egy óra ——— 1 .

— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetés-irodáknak.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybecskerek, 1898.

XXVII. évfolyam, 33. szám.

Péntek, február 11.

A földművelésügyi budget.

Nagybecskerek, február 11.

Gyors léptekkel siet vége felé a költségvetési vita és az egyes tárcákat csaknem vasuti állomásokhoz lehetne hasonlítani, melyeken alig hogy megállt, máris indul a gyorsan tovarobogó vonat. E percen a földművelésügyi miniszterium, tehát egy olyan tárcza költségelirányzatánál vagyunk, a mely különösen Magyarországon kiváló fontosságnak örvend, miután Magyarország kiválóan földművelő állam és így helyzetét jelentékenyen befolyásolja a földművelésügyi miniszter működése. A földművelésügyi miniszteriumnak ez a fontossága, tekintettel a tavalyi rossz aratásra és a mezőgazdasági munkások strike-jára, még emelkedett és a mezőgazdaság terén uralkodó pillanatnyi helyzet folytán jóformán minden más tárcza fölé kerekedett. A magyar mezőgazdaszeme ma dr. Darányi Ignác földművelésügyi miniszterre van irányítva, a ki az országnak tavalyi bebizonyította kétségtelen képesitetségét és kitől a magyar mezőgazdaság, a múltban gyűjtött tapasztalatainál fogva, a jövőben még többet vár.

Feledhetetlen a miniszter erélyes tevékenysége és feledhetetlenek maradnak szerencsés intézkedései a mezőgazdasági munkások strike-jának elnyomása alkalmával. E háboruban hozott minden egyes rendelet egy jól megfontolt sakkhúzáshoz hasonlított és minden egyes intézkedés érdekelt és nem érdekelt élénk tettségével találkozott.

És jött a mezőgazdasági munkások és munkaadók viszonyának szabályozásáról szóló törvényjavaslat, a mely egy további állomást képezett a szocializmus által felízgatott szocialista mezői munkások pacifikálása terén. Ezt a törvényjavaslatot barát és ellenség, kormánypárt és ellenzék a leglelkesebben üdvözölte és osztatlan elismeréssel honorálta.

A tavalyi rossz aratás eredményei nem maradtak el: meg lett támadva az állat-

állomány és az ország majdnem minden vidékén hiányzott a vetőmag. A földművelésügyi miniszter vezetése alatt nagy, kiterjedt ténykedés indult meg a szomorú viszonyok orvoslása végett és az ősz végével egyetlen gazdaság nem volt, a mely vetőmag hiányából nem munkálta volna meg földjeit.

És ma, midőn ide s tova a tavasz kezdetén vagyunk és el kell ismernünk, hogy az agrárszocializmus az egész országban terjed, hogy a téli vetés 50% a újból tönkre ment és az őszszel megmunkált földek felét újra fel kell szántani; midőn továbbá a tavaszi magokban hiány van s ezek beszerzése végett alkalmasint Oroszországra leszünk utalva: érzi a képviselőházi ellenzék, hogy támadásaival ott bölcsen vissza kell huzódnia, a hol az egész magyar mezőgazdaság szorult helyzetében teljes bizalommal fordul Darányi Ignác földművelésügyi miniszter felé.

A közvélemény e nyomásának engedelmessé válik a parlamenti ellenzék, és ezért szavazza meg gyorsan és simán, teljes bizalom nyilvánítása mellett, a földművelésügyi miniszterium költségvetését a képviselőház.

Az alsó-lendvai mandátum Zalavármegye központi választmánya az alsó-lendvai választást február 25-ikére tűzte ki. A választásnál ismét a régi jelöltek küzdenek meg egymással, a kormánypárt részéről Mandel Pál, a néppárt részéről Marsovszky Endre.

Vaszary Kolos.

Nagybecskerek, február 11.

Az Urnak 1832. esztendejében, február 12-én született Vaszary Kolos, egy szegény szücsmester gyermeke. 1854-ben Szent Benedek rendjébe lépett az ifjú, melynek 1885-ben pannonhalmi főpátpja lett; 1891. október 31-én pedig Magyarország hercegprimásává neveztetett ki. Holnap ünnepi 66-ik születésnapját Vaszary bibornok hercegprimás, a ki egész életét

a tudományoknak és a katolikus egyház érdekeinek szentelte, kinek egész lényét nemes hazaszeretet tölti el, agg napjait egy magas szeszme foglalkoztatja: hogy összhangba hozza egyháza békés fejlődését hazája békés fejlődésével, Békeszerető jelleme szinte praedestinálta őt a primások szent székére és midőn királya és a pápa kegye Magyarország katolikusainak élére állította őt, jelszavát: „Pax“, új rezidenciájába is elhozta Pannonhalmáról és folyton e jelszó értelmében működött hívő nyájának épülésére és az egész hazá büszkeségére.

Ki nem emlékeznék vissza e szent aggastján születése napjának előestéjén ama magas szesz pillanatra, midőn primási székét elfoglalva, szent fogalmat tett, hogy két oltáron fog áldozni: az egyikben Istennek, a másikon a hazának?! Fogadalmához híven, egyházát és hazáját mindig egy más mellé állította, soha egymás ellen. És ki ne emlékeznék vissza arra a lángoló hazaszeretettel telt beszédre, melylyel a koronázási jubileum alkalmával tartott hálaadó isteni tiszteleten könnyekre indította királyát?! És van-e oly magyar, kinek szeméből könnyeket ne fakasztanak a szív túlradó érzelmei, midőn visszaidézi emlékezetébe a primás ezredévi klasszikus szónoklatát? Ki ne tekintene bizalommal a második ezredévbe, ajkairól hallva a bátorító szót: „Föl a szivekkel! Föl nemzetem!“ E születésnapon imára kulcsolják kezeiket milliók, a kik eső imádságot küldenek Istenhez a hercegprimás drága, a békének szentelt életéért, hogy a bölcs pásztor még évek hosszú során örvendhessen az életnek és egészségnek és működhessen az egyház és a hazá üdvére, javára.

Az intendáns-kérdés. A „M-g“ értesítése szerint a belügyminiszter és Fenyvessy Ferenc között tárgyalások folynak az intendánsi állás betöltésére nézve. A tárgyalások azonban akadályokba ütköznek, mivel Fenyvessy az Operánál uralkodó állapotokra való tekintettel széles reformok életbeléptetését kívánja a kormánytól, mely azonban finansziális okokból nem hajlandó e reformok teljesítésére.

A „TORONTÁL“ tárczája.

Verseny.

— A „Torontál“ eredeti tárczája. —

Az Őserő bevégezte nagy munkáját. A megkérgezett föld hátán rengeteg erdők sugtak; sűrűjében állatok, ágain madarak tanyáztak. A tajtékzó tenger harsogva mosta a szikla oldalát. A folyók egyhangú zúgással, a patakok fecsegő csobbanással szeltek keresztül a völgyeket.

Az embert együgyűségében megszánta a Prometheus, a hatalmas titán s ellopt az égtől egy szikrát. Ettől lobbol vetett az eszmélődés tüze, melynek fényénél meglátták az emberek előbb a kőbaltát, aztán az acél élet, végre az arany és gyémánt csillogását. Ekkor az Őserő a leghatalmasabb Genius-hoz fordult, ki az atya minden művere az ihlet fenségét lehelte és így szólt hozzá: Eredj a rengetegből Örökszöld babér és cserfalombból fony koszorút, majd én előszólitom ama három testvért, kik nélkül teremtetem nem volna tökéletes, minthogy ők minden művemnél az élet első feltételei. Szólni fognak, s a melyeknek beszéde a legtetszőbb, koszorúzd meg.

Az Őserő borongón ült. Mellette a Genius tartá hervadhatlan koszoruját. Ekkor a legidősebb beszélni kezdte:

Nevem: Hang. Lakásom a mindenség. Kiválóképpen nem kötöm magam semmi teremtményhez, mert szeretem a végtelenséget és közös vagyok mindennel, a mit megteremtél. Nemcsak az állatok milliói értik meg egymást általam, de én vagyok a szellőtuvalomban az elszenderítő, én vagyok a szélvihar zúgásában a megrémítő. Gyönyört nyujtok a pásztor fuulya dalában és élvezetet a fülemile-ének búbjábar. Ha hallatok a háborgó tenger morgásában, megéreztem fenésemet: ha hullámok a haragos ég dördülését, remegtek reitendő erőm előtt.

Általam beszél az ég a tengerrel, midőn ennek szilaj zúgására csattanó durranással felel. Általam beszél a gyenge növényzet, ha a szél csapkodó szárnyaival végig subint az ágakon, vagy a hullámzó kalásztengert legyinti csendesen s elhaló zizegésével felelgetnek egymásnak a kalász fejcsékék. Es nem jajdul el az erős szikla, midőn a belefogott víz nagy robajjal széthasítja szilárd kebelét?

A Föld határa szük nekem. Sebes röppenéssel szárnyalok be ismeretlen világokat és az űrben rohanó égi testek millióin zendülök min-

denütt és mindenre felírom az élet bizonytalanságát...

Örök anyag vagy forma nélkül — szólt a Genius. Ereztetni tudod magad, de megértetni nem. Koszorúm nem tied.

Ekkor a második testvér lépett elő.

Nevem Szó! Lakásom az a világ, melyben emberek laknak. Nincs olyan erőm, mint a vihar zúgásának: nincs olyan haragom, mint az ég dörgésének. Nem vagyok olyan csattogó, mint a csalogány, s nem vagyok olyan elszenderítő, mint a szellő suttogása. Több vagyok mégis valamennyinél.

Szás meg százféleképpen hangzom. Ezer meg ezer változásom van. Minden tárgy megnevezésére más alakot öltök, minden fogalomnak egyetlen árnyalattal más értelmet adok. Nemcsak nevéken szólitom a létezők ezreit, de számot tudok adni cselekedeteikről, megnevezem vágyaikat, elősorolom rendeltetéseiket és megmagyarázom a lappangó sejtelmeket.

Nem a mindenség zavaros öléből, hanem az emberi ajkáról fakadok. Más alakban, ha harag szül, más alakban, ha szeretek. Más vagyok a luban, más az örömben. Megérted, ha boldog vagyok, észreveszed, ha szenvedek. Kifejezem mind azt, amit nem látsz, nem érintesz

HIREK.

Tájékoztató.

Február 12. T. h. é. v. hivatalnokai táncestélye.
 Február 13. A Beodra-karlovai tak.- és el. e. közgy.
 Február 13. A nagybecskereki keresk. betegségszélyző
 pénztár közgyűlése.
 Február 14. Közigazgatási bizottság ülése.
 Február 17. A kis-zombori segély-egylet közgyűlése.
 Február 17. Az istvánföldi tak.- és hitelegyl. közgy.
 Február 19. Nőegyletek estélye.
 Február 20. A nagykomlói népbank közgyűlése.
 Február 20. A Beodra-karlovai tak. és előlegszövet-
 kezet közgyűlése.
 Február 20. Az I. módosi hengergőzmalom közgy.
 Február 20. Az „Iskolagyermekbarát” közgyűlése.
 Február 20. A nagybecskereki „Casinó társaság”
 közgyűlése.
 Február 22. Kerékpárosok vig. estélye.
 Február 24. A fényi tak. és előlegszövetkezet közgy.
 Február 27. A nagybecskereki tisztviselő-egyl. közgy.
 A villamos világítással ellátott gőzfürdő reggeli 6 órá-
 tól nyitva van: nők részére kedden és pénteken délután
 5 óráig; ugyanezen napokon urak részére este 6-8 óráig.

— **A király Budapesten.** A király jövő
 hétfőn éjjel külön udvari vonattal Budapestre
 utazik, ahol 19-én bál lesz az udvarnál, a kö-
 vetkező napokon pedig több udvari ebéd. A ki-
 rály március első hetében visszautazik Bécsbe és
 március 10-én Territet-be megy, a hol három
 hetet fog a királynéval tölteni.

— **Egyházi hírek.** A csanádi egyház-
 megye nyugdíj egylete tegnap Hemmen Ferenc
 apát kanonok elnöklése alatt ülést tartott, melyen
 nem engedélyezték Besser János doláci plébános
 nyugdíját, hanem helyette koadjutort határoztak
 melléje kineveztetni. Otványi Gáspár apát
 plébános kérelmét, a ki betegsége miatt szabad-
 ságoltatást kért, teljesítették.

— **Bezárt iskola.** Mint pancsovai leve-
 lezőnk írja, az alsóvárosi iskola tanulói közt
 olyan nagy mértékben lépett fel legújában
 néhány járványos betegség, hogy a polgármester
 kénytelen volt az iskolát 14 napra bezárni.

— **Nagybecskerek egészsége.** Dr. Wei-
 terschan József városi főorvos jelentése sze-
 rint városunk közegegyesületi viszonyai január
 hóban egyáltalában kedvezők voltak, részint
 mivel a születések a halálozásokat 21 el felül
 mutták, 1000 lakosra 4 születés, de csak 3-1
 halálozás esik, részint mivel az általános meg-
 betegedések, főleg a ragályos bajok eseti szá-
 mban feltűnően csökkentek. Heveny fertőző baj-
 ban e hó folyamán összesen 19 betegedett meg,
 a mult évről ápolás alatt maradt 21; ezen szá-
 mok összegéből t. i. 40-ből 6 halt el. Az e baj-
 kobani halálozási százalék tehát 15-16-19=25
 typh.-tól +3. Trachomára e hóban 205 többnyire
 trachomás egyének hozzátartozói vizsgáltat-
 tak meg, kik közül 16 új beteg fedeztetett
 fel és kényezgyógyítás alá vétetett. Hivatalból
 14 egyén vizsgáltatott meg orvosilag, ezek kö-
 zül 9 mint ragályos bajban szenvedő a kórház-
 nak gyógyítás céljából átdatott. Heveny fer-
 tőző betegségek után 21 lakásban tisztítás, fertőt-
 lenítés eszközöltetett. Kézfogyasztásra szánt ételmi
 szerek megvizsgálása 12 ízben ejtetett meg; 1
 ízben hamisított tej előhozása és megsemmisítése
 ajánlatott. Városunk lakosságának száma 22575,

és nem halez, s a mi nem mint megfoghatóság,
 de mint fogalom létezik. S ha nem is vagyok
 feltalálható a világegyetem minden zugában,
 ámde minden területen lakom, hol ember van, s
 él-ek mig ember él. Homlokomra az élet és
 okosság egyaránt fel van írva . . .

Erő vagy hatalom nélkül. Hasznos, okos,
 szükséges. Szó, szó és szó mondá a Génius.
 Koszorúmat neked sem adom.

Ezután a harmadik testvér szólt. Nevem
 Nyelv. Házm egy nemzet szük birodalmáig
 terjed. — Amde magamba egyesitem mindazt,
 a mit testvéreim külön-külön birnek, én birom
 mindazt a mire ők egyesült erővel is képtelenek.

Midőn a harag ingerel, oly vérszesen szugok,
 mint a tengeri ár, ugy dörgök, mint az ég és
 ugy sujtok, mint a villám.

Ha szeretet édes izgalmat csal az ajkakra:
 oly lágyan sutogok, mint az esti szellő dallam-
 mosan zendülök, mint a pásztorfuványa és oly
 bájosan csengek, mint a csalogány dala.

Ha bánat keserít, könnyeket csalogok a
 szemekbe és ha öröm vidít, csapongó kedvem
 szétterül s nevetésre indít.

Nem vagyok hang értelem nélkül, nem va-
 gyok szó érsés nélkül. Szerves lény vagyok, fel-

élve született 91, halva 3, meghalt 70, ezek kö-
 zül hét éven alól 39, hét éven felül 31 a követ-
 kező halálokokkal: veszesületett gyengeség 5,
 görcsök 11, bélhurut 10, roncsoló toroklob, bele-
 értve torokgyíkot 1, vörheny (scarlat) 1, influ-
 enza 1, hasi hagymáz 3, tüdőgyulladás 4, tüdő-
 gümőkór 9, visibetegség 4, aggkóri végkimerü-
 lés 2, egyéb természetes halálokok 16, küllerő-
 szak okozta halál 3 (2 lövés és 1 fejrúródás).

— **A hadsereg köréből.** Pancsováról írják
 lapunknak, hogy Schram ezredes, az I. huszár-
 ezred parancsnoka Nagyváradról odaérkezett.
 Hir szerint utazása szoros összefüggésben áll
 azzal az öt huszár üngyilkossággal, a melyek
 október óta valósággal izgalomban tartják a
 várost.

— **Választások.** A községi választásokat
 a napokban tartották meg Grabácson Forrás
 József főbíró elnöklése alatt. Biróvá: Neurohr
 Mihály, albiróvá: Batole Miklós, esküdtékké:
 Schütt Péter, Schmidt György, Gerger János
 választattak meg egyhangúlag.

— **Vasutas bál.** A torontáli helyi érdekű
 vasutak hivatalnokainak bálja, mely holnap este
 zajlik le a Kaszinóban, a legfényesebbnek ígér-
 kezik a szezon mulatságai között, már csak
 azért is, mivel az idei farsang éppen nem bő-
 velkedik bálokban. Ma tette meg utolsó intéz-
 kedéseit a rendezőség, mely minden áron azon
 törekedik, hogy az idei vasutas bál semmiben
 sem maradjon mögötte a tavalyinak.

— **Baleset áldozata.** Nagykikindáról írják,
 hogy Brunner Mihály, Csudanov Maxa fuvaros
 kocsisát, a mint tegnap Wottic ky söraktáros
 udvarára 56 zsák faszénnel megrakott teher-
 kocsijával a kapu alatt be akart hajtani, a kapu
 mennyezete formálisan laposra szarta. A rako-
 mány oly magas volt a kocsin, hogy bármennyire
 meghajlott, a kocsis nem fért el alatta. Ehhez
 járult, hogy a lovak sebesen vágattak be az
 udvarra és kellő időre nem lehetett megállítani
 őket. Brunnernek eltört a válcsonjtja, össze-
 zúródott 3 bordája, a bordaszilánkok összezsur-
 ták a tüdejét úgy, hogy felpüléséhez vajmi
 kevés reményt fűznek az orvosok. Az esetleges
 vétkes gondatlanság fenforgásának kipuhatólása
 céljából a rendőrség megindította a nyomozást.
 A rendőrség az esetről rögtön jelentést tett a
 kir. ügyészségnek. Szontagh Hugó kir. vizsgáló-
 bíró is még a tegnapi nap folyamán hallgatta
 ki a súlyosan sértültet.

— **Nincs inség.** Az slábbi igen érdekes
 és fölülte jellemző tudósítást küldi lapunk lugosi
 levelezője a délvidéki inségről: Az állandóan
 szegénynek hirdetett Krassószörényvármegyében,
 ahol a kormány az inség enyhítésére leghamarabb
 folyósított igen jelentékeny összeget, nincs inség.
 Ez látszik most itt kiderülni. Pedig itt sem volt
 termés, és még sincs inség. Hat ugy tudódott
 bizony ki az a kellemes dolog, hogy nagy jólét
 van idelent, hogy kerestek a kormány által téli
 munkára előlegezett 160,000 forintra munkás
 kezeket le az Aldunhoz, meg ut-, valamint hid-
 építésre stbire másfelé is, és a mészok közül

ruházva a szellem csodás erejével, töle nyerve
 hatalmat a Hang és pusztá Szó felett.

En az ajkakat csak ezközül használom.
 Engem az agy szül, a szív tisztít, a szellem
 táplál. Altalam nem az állatot, nem is az embert
 ismered meg, hanem a nemzetet. A holt beszédbe
 én öntök lelket, életet s az emberből nemzetet
 én alkotok.

A faj és vér csak általam tudja gondolatait
 kifejezni, törekvéseit megértetni s csak velem
 tud küzdelme mellett lekiesíteni; mert egy lát-
 hatatlan szállal, a testvéri rokonszenv varázs-
 fonálával egymáshoz tudok kötni milliókat.

Nem csupán az élet, és nem csak az okos-
 ság van homlokomra írva, hanem ott ragyog az
 eszme, a gondolat, mit az öntudatosság parancs-
 szava alkotni és teremteni bi fel. Bennem ki-
 fejezve a nemzetek jelme; hozzám köve léte-
 zésök. Mert az én lelke a nemzet lelke és az
 én szellemem a nemzetek szelleme. En is ha
 beteg leszek, vagy elveszek — tengődhetik még
 egy ideig a test, de nem sokára meghal — el-
 tűnik.

Ezért az öröktől fogva való és a vég-
 telen időnkig leendő Óserőre mondom: jaj a
 nemzetnek, mely engem elfeled.

. . . A Génius kinyújtá karjait és hallgatva
 nyújtá oda koszoruját. Nera.

nem jelentkezett senki. Nem kell nekik a munka.
 A látszat tehát amellet szól, hogy itt nincs inség.
 Tényleg azonban szomorú valóság az, hogy in-
 kább éheznek, fáznak a mész bétől hétre, semhogy
 dolgozni menjen. Dacára annak, hogy az oláh
 rendez körülmények közt is csak fslannyt végez
 egy nagy napszámban, mint bárki más, mégis
 ugyanannyit követel napibér fejében. Hozzá még
 megbizhatlan is, mert ha egy héten három nap-
 át dolgozott s keresett annyit, hogy ebből 4
 napig el tud élni, még a Darius kíneseért sem
 áll tovább vagy újra munkába, míg a keres-
 ményből tart. Különben máléra nem kell sok, a
 pálinkát pláne 15 krért kapja literenkint, ruház-
 kodni pedig minden 4-5 évben szokott csak,
 mert a halináját addig nyúvi, piszkosan, sauty-
 kosan, amig csak egy rongy nem lesz, az adója
 a legalacsonyabbak között áll, és így szüksége
 valóban oly kevés, hogy nem csoda, ha dolgozni
 vagy igen keveset, vagy éppen nem szokott.

— **Mikor a hozomány hiányzik.** Való-
 ságos regényszámba menő történetről tudósít
 bennünket óbecsei levelezőnk. Csakhogy
 történetek már manap nagyobb csodák is, semhogy
 még kételkedni is lehetne az alábbi történetben.
 Történt pedig, hogy egy zentai hivatalnok néhány
 hónap előtt jegyet váltott a szép óbecsei leányok
 valamelyikével. Az emberek azt beszélték, hogy
 igaz szerelem hozta össze a fiatalokat s a kávé-
 zenikék is meg voltak nyugodva, hogy sikerült
 ezt a két emberfiát összehozni. Elérke-
 zett a várva várt nap, a melyen összegyűlt a
 násznép s valóságos ovációval fogadta a völe-
 gényt, ki egyenesen a piruló menyasszony felé
 tartott s boldogan ölelte karjai közé. A papa
 hangulata volt talán a legkevésbé ünnepies;
 szegény öreg izgatottan járt-kelt egyik szobából
 a másikba s mikor már nagyon eltelt keserűség-
 gel a szíve, behívta magához a völegényt, mond-
 ván neki a következőket:

— Ne haragudj fiam, de a hozományból
 ez idő szerint hiányzik 500 forint. A legjobb
 akarattal nem voltam képes előteremteni a mei
 napra, de azért nyugodt lehatsz, mert tíz nap
 múlva kezd között lesz ez is.

A völegény ur azonban, kiről azt beszélték
 a rossz nyelvek, hogy szerelemből veszi el a szép
 Mariskát, föltette a monokliát és hideg, száraz
 hangon mondott olyasfélét, hogy biz ő a Herkó-
 páter lányát sem veszi el hozomra. Ha délután
 5 órára a pénz nem lesz meg, esküvő sem lesz,
 bármenyire sajnálja az ő forrón szeretett Ma-
 riskáját.

Elérkezett az öt óra, a pénz hiányzott, a
 völegény pedig ajánlta magát, a legnagyobb za-
 varban hagyva a családot és a vendégeket. A
 menyasszony zokogva borult az édes anyja ke-
 blére s elsíratta a boldogságát.

Mikor pedig már legfeszesebb volt a hangulat,
 előlépett a vendégek közül egy csinos fiatal em-
 ber s megfogta gyöngéden a zokogó Mariska
 kacsóit, mondván a következőket:

— Ne sirjon édes Mariska, mert nem ér-
 demli meg az az ember. Nézzen a szemembe
 és feleljen őszintén: akar az én feleségem lenni?

A menyasszony pedig egy pillanat alatt el-
 felejtette a hűtlen völegényt, lévén ő is modern
 leány, s lángoló arccal mondta szemébe az
 óbecsei Derblay Fülöpnek: a felesége leszek.

Három hétre rá pedig megtörtént a lako-
 dalom s az első völegény, ki tulajdonképpen csak
 ijjesztgetni akart, most bosszankodhatik a sora
 tréfája fölött.

— **Levelezési sakkturné.** A mióta a
 magyar fővárosban megtartották a világra szóló
 nemzetközi sakkversenyt, a sakkolás örökszép
 játéka nálunk is napról-napra nagyobb tért hódít.
 Még soha nem jelent meg annyi sakkönyv és
 sakkujtság, mint éppen az elmúlt esztendőben;
 és ime ismét hird adhatunk egy újabb vállalat-
 ról, mely nagyrészen ki fogja szorítani a sze-
 rencsésjátékokat, melyeknek — köztudomásulag
 — sem erkölcsi, sem szellemi alapjuk nincs.
 Rottenberg Béla, a Magyar Sakk-Almanach szer-
 kesztője ugyanis előfizetési felhívást hirdet az
 általa megindítandó és hazánk legkiválóbb sakk-
 mestereinek közreműködésével szerkesztendő
 „Magyar Sakkiskola” című levelezési sakkturné-
 folyamra, mely mindazoknak, kik sakkolni még
 nem tudnak, alkalmat fog nyújtani annak leg-
 gyorsabb és legalaposabb megtanulására. A már-
 cius 1-én megnyitandó tanfolyam két hónapig
 fog tartani, mely idő elég lesz arra, hogy még
 az is, ki sakkátblát még nem látott, a sakk-

zást gyökeresen elsajátítsa. Az oktatás hetenként kétszer megjelenő és 16 oldalra terjedő nyomtatott leveleken fog történni. Előfizetési felhívással szolgál a „Magyar Sakk-Almanach” szerkesztősége Nagybecskerekben.

— Szőrcsuha és fapapucs. Meglepő új dolog ez már ismét a magyar Ferencrendiek ismeretes ügyében, hogy a pápa erősen megszigorítja az életmódjukat. Ugylátszik tehát, mégis kimúlásra van ítélve a magyarországi rend és nem vonta vissza a pápa a szigorító-rendeletet olyan értelemben, mint az utóbb jelentve volt. Ez a közbeeső újabb rendelkezés csak annyiban enyhítette az előbbi határozatot, hogy ezt a rend mostani tagjaira nem terjesztik ki, hanem az aszkéta szőrcsuha és fapapucos életre a rendnek csak az újabb tagjai szoríttatnak. Tehát a szigorító-rendelet a rend mostani növendékeire már érvényes lenne. Azonban úgy látszik, erre aligha kerül a sor, nem kerül egyszerűen azért, mert — mint értesülünk — a rendnek csaknem az összes növendékei kiléptek már a szigorítás miatt. Ott hagyták a szerzetet a növendékpapok az összes rendházakban. Most Szabadkáról jön a hír, hogy az ottani rendházakból 6 növendék lépett ki. Hiába tartóztatta őket a gvardián, levelették a reverendát és elbucustak a komor sárdafalaktól. A ferencrendiek kolostoraiban általános ez az oszítás. A növendékek mindenütt elhagyják a rendházakat és így csakugyan bekövetkezhetik azon lehetőség, hogy mostani rendtagokkal kihal a magyarországi szerzet. A magyarországi ferencrendi kolostorokban 72 növendék volt összesen és ezek közül, mint megbízható forrásból értesülünk, eddig 60 növendék lépett ki.

(x) Minden oly kérdés, mely az agrár viszonyokat érinti, ma aktuális lévén, helyén valónak tartjuk különösen gazdasági gépiparunkkal is foglalkozni, mert ezen iparág fejlődése egyszerűs mind kulturális fejlődésünket is jelenti. Hogy pedig a gazdasági gépipar hazánkban, csak az utóbbi 10 évre visszapillantva, csakugyan óriási fejlődésnek indult, elég ha ráutalunk hazai gépgyáraink virágzására, melyek közül az Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részvény Társulat gyártelépét, mint olyant, mely kizárólag gazdasági gépek gyártásával foglalkozik és a gazdasági gépek gyártásához szükséges összes gazdasági gépeket gyártja, már annál is inkább első sorban kell megemlítenünk, mert ezen gépgyár technikai berendezése és nagy kiterjedésénél fogva nem csak gépiparunk terén képez fontos tényezőt, hanem kereskedelmünk emeléséhez is nagyban hozzájárul. A vállalat iránti bizalmat és gőgöpeinek keresettségét különben legfényesebben igazolja azon tény, hogy a gyár aránylag rövid fennállása alatt az ezredik gőzcséplőkézlelet hozza a f. évben forgalomba, mely alkalomból, mint értesülünk, nagyszabású munkás ünnepélyt rendez, mely iránt szakkörökben már is élénk érdeklődés mutatkozik. Orveudetes jelenségnek tartjuk, gépiparunknak ily eminens virágzását és ha figyelembe vesszük, hogy az ipari élet általában hazánkban csak a kiegyezés utáni időben kezdett ébredezni, büszkének lehetünk azon óriási eredményre, melyet ily rövid időben is elérni képesek voltunk.

Inség Torontálmegyében.

Nagybecskerek, február 11.

A megyei inségesek részére a központi segélyező bizottság címe alatt újabb a következő adományok érkeztek:

Szárcsa község előjárósága gyűjtőivén: Eusch János 2 frt, körorvos 1 frt 50 kr, ifj. Loch Jakab, Weissmann J., Eusch Lajosné, Janza György, Kuhn Gáspár 1—1 frt, Hamang Erzsébet 70 kr, Wünsch Miklós, Kuhn Miklós, Rellinger András, Eusch István, Lázár Antalné, Kaufmann Eusch Mátyás, Lux Miklós, Gross Borbála, Werner Zsuzsanna, Kortye József, Lussing Erzsébet, Meng Etel, Nedelyov Helén, Kungel Ferenc 50—50 kr, Condan A., Hess György, olvashatatlan, Merk Anna 30—30 kr, Belgram Henrik 25 kr, Zsivoin Pál 20 kr, összesen 18 frt 35 kr.

Dr. Vinczehidly Ernő (Nagybecskerek) 10 frt. König György jegyző gyűjtőivén (Dolova): König György 5 frt, Gyulas Antal 3 frt, Fuka Lázár, Popovics István, Jesszenszky Jenő és neje 2—2 frt, olvashatatlan, Zsivai Miklós, Manojlovics György, Marinkov István, Popovics Vazul, Popovics Anka, Rakits Mihály, Rattar Száva, Vukovics Mita, Danilov Jovan 1—1 frt, Radivojev Aron 1 frt 50 kr, Sztákics Dezső, Sztajnov Zsivan, Goba Mita, Vlajn Márk, Petkov Vitályos,

ifj. Popovics István, Popovics Danica, Romesev Száva, Sztákics Pája, Gava Milán, Kuccha Koszta, Gava Julia 50—50 kr, Vasily Géna 40 kr, Rakicsics Sándor, Petrovics György, Danilov Milan, Rakicsics Savetozár 30—30 kr, Bukarics Száva, Piszarevics Milán, Boldovina Arzén, Zsivanovics Sándor, Jerzon Adolf, Miskovics Atyim, Vukovics Zsiva, Kovács Zsiva, Bukarics Savetozár, Vinyerics Mladen, Rusovan Mita, Batka Száva, Prvuly Zsiva, Rusovan Stevan, Vicsics Velyko, Krosuly Aron, Rakicsics Acs, Rottar Mita, Boldorina Jovanka 20—20 kr, Kempijan Pavel, Bogicsev Zarija 15—15 kr, Vukosavljev Lázár, Rakastyan Lázár, Popov Lázár, Saubin Arzén, Bogdanov Miksa, Rakicsics Szilárd, Drakachan Márkó, Guigorics Ignjat, Dolga Vászta, Rusovan Joca, Dragan Tana, Vlasky Száva, Kovács Pánta, Sztajkov Zsiva, Lazarov Mita, Radivojev Feina, Muncsan Arkadia, Rottar Pánta, Grozdanics Laza 10—10 kr., összesen 40 frt, ebből 26 frt már közzététetett, jelenleg nyugtáztatik 14 frt.

„Budapest” kép. pol. napilap szerkesztősége által a hozzáérkezett 3 frt 50 krnyi adomány megküldtek: 3 frt 50 kr.

Killige József jó gyűjtőivén, Gyertyámos: A gyertyámosi községben alakult segélybizottság által gyűjtött adományokból: 10 frt, Killige József 2 frt, összesen 12 frt.

Nemzeti Casino Budapest 500 frt.

Összesen . . . 557 frt 85 kr.
Hozzáadva az eddigi bevételt 19665 frt 02 kr.

Együtt . . . 20222 frt 87 kr.
Az eddig feltüntetett kiadás . 11085 frt — kr.

Ma készpénz . . . . . 9137 frt 87 kr.
N. Becskerek, 1898. év február hó 11-én.
A központi segélyező bizottság.

Eredmények.

(Nagyszentmiklósi levél.)

— február 10.

Hogy valamiről beszámolhassunk, kell hozzá mindenekezt bizonyos alap, melynek sikeres keresztülvitele elvett, ilyen alapokkal rendelkeznek maguk a takarékpénztárak, kik ugyancsak ez időben a nyar és veszt rovatban számolnak el. Mi azonban ezekkel, csak szűk körben érdeklődést keltő rovatban nem foglalkozunk, ellenben a társadalomra kiható ágával szívesen. Nagyszentmiklós 1897-et nem írhatta a sikerek könyvébe, sok terv sok csalódással járt, egy lépéssel sem került előbb mint volt. Az 1898-ban azonban fogytak az ambíciók, de kezdődnek a sikerek is, hogy csak egy kis társadalmi élénkséget keltő dologgal foglalkozunk, ott van a korcsolyaegylet, mely újjáalakult s egy pár sikerült napot szerzett a jegen; a sport hívei s a kihalt társadalmi élet szívesen fogadta ezt az éledést. Aztán az első nagyobb lökést a népkerti megteremtésére Nákó Sándor gróf adta. Volt Szentmiklóson sétatert, de csak Nákó Kálmán jóvoltából. Az idők alakultak, Nákó grófnak kellett a kert s Nagyszentmiklós közönsége sétatát ott, a hol épp lehetett, vígan légtette be esténként az utcákon leülepedő port. Nákó Sándor gróf most telket, kertészt, padokat adott új sétatnyra, s itt kezdődik Szentmiklós 1898. évének első sikere.

Azt mondják csak kitartás, az elsőt nyomon követi a többi.

Talán a farsangról is szólhatnánk, a jóízű Carnevál hogy csapja össze hol laktopánját, hol becskorát. Az előkelőség a jegyzők hályját írta be emlékalbumába, de csakugyan jó, hogy felülírték voltak, mert hát kérem szép is az a jótékonyosság — megeselekedve. Azonban a polgári mulatságok is zajlanak, azok a jó polgári mulatságok, hol jókedv, vidámság mindig kerül s a miről a farsangolók még a bál után is szívesen beszélnek.

Milyen jó is, hogy annak az inségnek csak a híre hallszák ide, s bár mindenki majd inségesnek vallja magát, majd meg réset kér belőle, mintha ő is segített volna a nagy alkotónak, hogy Szentmiklós tájáról eltolja azt a bizonyos nehézfőt, szó a mi szó, itt is csak az eredmények rovására könyvelhetünk valamit. Különben, a kit az Isten meg nem áldott földi javakkal, azok igénybe vehetik jótékony szíveinket, nesem grófunk ifju neje jó példával jár előttemben.

A legnagyobb eredmény természetesen mit az esztendő rovására irhatunk, hogy sok fel-fel támadó társadalmi bajaink az idén lehető simán folynak. A nagy problema, a szocializmus is csendesen viseli magát, hogy ez miód azért volna, mintha vulkánikus kitörésre várna, — nem, valami van a levegőben, a mi jobb időket sejtet. A minek eljövetelet érje meg minden igaz ember.

PP.—r.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése február 11.)

Budapest, február 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma folytatta a földmívelésügyi költségvetés tárgyalását. Az ülés kimagasló pontja

Darányi miniszter beszéde volt, ki másfélóráig tartó szónoklatában válaszolt a vita folyamán fölmerült valamennyi fölvetett kérdésre. A néppárttal szemben azt kérde, vajjon nem tartaná-e hazafiatlan dolognak ilyen izgatott időben felekezeti visszálykodással fellépni? A munkás kérdésről szólva kijelenti a miniszter, hogy a kormány megtette a kellő intézkedéseket, melyek a munkások megélhetését biztosítják. Behatóan szolt ezután a telepítsekről s megjelölte a módot, hogy miképpen lehetne az agrárszocializmust leküzdeni. Kéri a tisztességes sajtót, hogy ne üljön fel a hamis híreknek, mertezek nyugtalanságot és békétlenséget idéznek elő. — A mezői munkásokkal szemben, szóló szerint, következetességre, erélyre és bátorságra van szükség a munkaadó részéről, mert az ingadozás tulkövetelésre ragadtatja a munkásokat. (Helyeslés). Hangsúlyozza a miniszter beszéde további folyamán, hogy a kormány kész örömet támogatja a munkásokat, de azért ne legyenek abban a véleményben, mintha a kormány azokat akarná eltartani, a kik nem hajlandók dolgozni. Az izgató sajtó ellen a kormány teljes erélylyel fogja alkalmazni a 48-as törvényt, mely megengedi előbb a sajtótermékek elkobzását, azután a sajtóügyi eljárás megindítását. (Hosszantartó éljenzés.)

A miniszter beszédét az egész Ház osztatlan nagy figyelemmel hallgatta s perckig tartó ovációval jutalmazta a szónokot.

A várnai mandátum.

Budapest, február 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) A várnai választó kerületben ma fojezték be a képviselőválasztást, mely Rosszival István pártönkivüli győzelmével végződött. Rosszival 10 szótöbbséggel győzött.

A tőzsdéről.

Budapest, febr. 11. (A nagybecskereki Lloyd társulat távirata.) Buzában a kínálat és vételkedv lanyha, forgalom 12.000 mm., az árak 5krrel drágábbak. Kötetett: Rozs tavaszra . . . . . 9:35—9:36
Buza márcz.-április . . . . . 12:03—12:04
Tengeri május-junius . . . . . 5:31—5:32
Zab . . . . . 6:43—6:45

Nyilttér.*)

Nyilvános köszönet.

Mélyen meghatva azon általános részvétnyilvánítás által, melyben korán elhalt egyetlen fiam Albert temetkezése alkalmából részesültem, nem mulaszthatom el mindazoknak, kik a temetkezésen részt vettek, mélyen érzett legforróbb köszönetemet nyilvánítani.

Speck Ferenc
számviszsgáló.

*) Az e rovat alatt közzétett nem vállal felelősséget a munk

Hirdetések.

667. híg. 1898. szám.

157-21

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye antalfalvai járáshoz tartozó Farkasd községnél a segédjegyzői állás megüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetnek.

Ezen állással 400 frt évi fizetés, 60 frt lakbér és a marhalevelek után járó mellékjövedelem élvezete van egybekötve.

Felhívom pályázni óhajtókat, hogy képességüket, eddigi alkalmazásukat és nyelvismereteiket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó évi február hó 25-ik napjáig hozzám terjesszék be, mert a később beérkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Kelt Antalfalván, 1898. évi február hó 3-án.

Szávits Gerő,
főszolgabíró.

164. b. v. szám. 1898.

164-1.1

664. szám. híg. 1898.

168-2.2

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a nagybecskereki kir. járásbírósnak 1897. évi 16785. sz. végzése folytán Adamovich István dr. újvidéki ügyvéd által képviselt Adamovits Sándor újvidéki cég felperes részére Lela Száva nagybecskereki lakos alperes ellen 121 frt 66 kr követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán, alperestől lefoglalt és 660 frtra becsült ingóságokra a nagybecskereki kir. bíróság 1449/87. sz. végzésével a további eljárás elrendeltétvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, N. Becskereken végrehajtást szenvedőnél leendő megtartása határidőül 1898. évi február hó 21-ik napján délelőtt 8 órára kintűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt lovak, kocsik, lószerszám a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasztják, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Nagy-Becskereken, 1898. évi február hó 6. napján.

Simonich Zsigmond,
kir. bír. végrehajtó.

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye antalfalvai járáshoz tartozó Ozora községnél a segédjegyzői állás lemondás folytán megüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetnek.

Ezen állással 400 frt évi fizetés, 100 frt lakbér és 4 öl tűzifa élvezete van egybekötve.

Felhívom pályázni óhajtókat, hogy képességüket, eddigi alkalmazásukat és nyelvismereteiket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó évi február hó 25-ig napjáig hozzám terjesszék be, mert a később beérkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Kelt Antalfalván, 1898. évi február hó 3-án.

Szávits Gerő,
főszolgabíró.

1144 és 1145. ki. 1898.

Arverési hirdetmény.

Nagy-Becskerek város tanácsa részéről ezennel közzé tétetik, hogy Béga-csatornán, a tégláégető kemencének átellenében és az usztaván alkalmazott csolnak átviteli szolgálmányok 1897. február hó 21-én d. e. 9 órakor a városi épület II. tanácsnoki irodájában tartandó nyilvános árverésen f. hó augusztus 1-től kezdődő három, esetleg hat egymásután következő évre a legtöbbet érőnek bérbe fognak adatni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt az árverés napjáig fenti irodában naponta betekinthetők.

Nagy-Becskereken, 1898. évi február hó 8-án.

Dr. Grandjean József,
polgármester.

165-1.1

1453/1898. szám.

161-3.1

Pályázati hirdetmény.

Zsombolya községben megüresedett, évi 600 forint fizetés és 120 frt lakbérrel javadalmazott első segédjegyzői állásra, valamint az ezen állás betöltése által esetleg megüresedendő évi 500 frt fizetés és 120 frt lakbérrel javadalmazott második segédjegyzői állásra is pályázatot hirdetnek.

Felhívom ennek folytán mindazokat, kik ez állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám f. é. március hó 1-ig be-terjesszék, mert a későbbben érkezőket figyelembe nem veszem.

A választás f. é. március hó 3-án d. e. 10 órakor Zsombolyán a község házában fog megtartatni.

Zsombolyán, 1898 február hó 9-án.

Förts József,
főszolgabíró.

161-3.1

Az ember inai és izmai felhívására és megerősítésére kintű gyógyszer (bedörzsölésre)

A Kwizda-féle Fluid,
a kigyóval. (Touristafluid.)

Touristák, kerékpárosok, lovagok egy hosszú ut után a legnagyobb eredménnyel használhatják.

Arak: $\frac{1}{2}$ üveg o. é. 1 frt, —
 $\frac{1}{2}$ üveg 60 kr.

Kapható minden gyógyszerárban.

Főraktár:

Korneuburgi kerületi gyógytár.
Bécs mellett.

19g-3.1

Alulírottánál, Hunyady- (fő) utcában, 27-ik számú házban egy nagy

utcai lakás az emeleten

május hó elsejétől kiadandó. Bővebb tudósítás

Herczföld Vilmosnál

a mödliingeri cipőgyár raktárában.

162-3.1

Tavaszi buza

vetőmagnak, ugyszintén

vető-zab

kitűnő minőségben kapható

Braun Árminnál

Nagy-Becskereken.

167-2.1

H i r d e t é s e k

felvétetnek

e lap kiadóhivatalban.